

811.135.1'36(075)
B51

Mircea Bertea

**Gramatica
explicativă
a limbii române**

Partea a II-a

MINISTERUL ȘTIINȚEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI
Inspectoratul General Republican

Mircea-Bertea

Prof. Mircea Bertea
1993

Gramatica explicativă a limbii române

(pentru elevi, studenți, profesori)

Partea a II-a

2686

*Tehnoredactare computerizată:
Partenie Macarie*

Lista abrevierilor

- Ac.* = acuzativ
adj. = adjectiv
adv. = adverb
art. = articol
art. dem. = articol demonstrativ
art. hot. = articol hotărît
art. nehot. = articol nehotărît
art. pos. = articol posesiv
atr. = atribut
ATR = subordonată atributivă
atr. adj. = atribut adjectival
atr. adv. = atribut adverbial
atr. pron. = atribut pronominal
atr. subst. = atribut substantival
atr. subst. gen. = atribut substantival genitival
atr. subst. prep. = atribut substantival prepozițional
c. = complement
c. agent = complement de agent
c. cz. = complement circumstanțial de cauză
CZ = subordonată circumstanțială de cauză
CNS = subordonată circumstanțială consecutivă
CV = subordonată circumstanțială concesivă
c.l. = complement circumstanțial de loc
CL = subordonată circumstanțială de loc
c.m. = complement circumstanțial de mod
CM = subordonată circumstanțială de mod
c.s. = complement circumstanțial de scop
CS = subordonată circumstanțială de scop
c.t. = complement circumstanțial de timp
CT = subordonată circumstanțială de timp
CT = subordonată circumstanțială condițională
c.d. = complement direct
CD = subordonată completivă directă
c. ind. = complement indirect
CI = subordonată completivă indirectă
conj. = conjuncție
cop. = coordonare copulativă
D. = dativ
DEX = Dicționarul explicativ al limbii române
diat. = diateza
DOOM = Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române
ed. = ediția edițiile
ex. = exemplu (exemple)
f. = funcție
fr. = franceză (din franceză)
f.s. = funcție sintactică
G. = genitiv
juxt. = juxtapunere

lat. = latină (din latină)
loc. = locuțiune
loc. adj. = locuțiune adjectivală
loc. adv. = locuțiune adverbială
loc. conj. = locuțiune
conjuncțională
loc. prep. = locuțiune
prepozițională
loc. vb. = locuțiune verbală
N. = nominativ
Np = nume predicativ
nr. = numărul
p. = pagina
P = propoziție principală
pers. = personal (pronume)
pl. = plural

p.p. = paginile
PR = subordonată predicativă
prep. = prepoziție
pron. = pronume
Sb = subiect
SB = subordonată subiectivă
sg. = singular
sl. = slav (din limba slavă)
s.n. = sublinierea noastră (a
autorului)
subst. = substantiv (substantival)
V. = vocativ
vb. = verb
Vc = verb copulativ
vol. = volumul (volumele)

IV. Gramatica

(morfologia, sintaxa propoziției și a frazei)

Moto:

*"Gramatica e lumina
limbii. Fără ea
cuvintele ar fi cu ochii
arși de uitare și și-ar
pierde potecile."
Fănuș Neagu*

A. Morfologia

Morfologia este partea gramaticii care cuprinde regulile privitoare la *forma cuvintelor* și la *modificările* acestor forme ale cuvintelor studiate pe *părți de vorbire*.

Morfologia se ocupă, așadar, de clasificarea cuvintelor în părți de vorbire, de modificările formei acestor părți de vorbire în diferite întrebuințări (în *flexiune*) și de structura (organizarea) cuvintelor din punctul de vedere al valorii elementelor componente.

1. Din punct de vedere morfologic *părțile de vorbire* se clasifică în:

- **flexibile** (își schimbă forma pentru a exprima diferite raporturi și valori, funcții gramaticale);

- **neflexibile** (nu-și schimbă forma).

În gramatica limbii române există zece părți de vorbire.

Dintre acestea: *substantivul, articolul, adjectivul, pronumele,*